

Ylen toimittajan vastine matka24:n kolumniin

11.5.2018 17.28

Yle Rovaniemen toimittaja Tapio Räihä on lähettänyt vastineensa kolumniin, joka julkaistiin tällä kanavalla 9.5.2018. - Julkaisemme vastineen sanasta sanaan tässä:

Matka24 päätoimittaja ja omistaja Jorma Aula esittää kolumnissaan: "Ovatko Ylen alueetkin ay-politiikan agitaattoreita?", tukun tuulesta temmattuja väitteitä ja tekee ne nimelläni, että olen pakotettu vastineeseen, jonka toivon liitettäväksi kolumnin yhteyteen viipymättä.

Aulan kolumnin perusvirhe on yrittää tulkita toimittajan kysymyksiä asenteellisiksi, sen sijaan keskittyttäisiin oleelliseen, haastateltavan vastauksiin. Tämän perusvirheen vuoksi kaikki johtopäätökset ovat virheellisiä ja kolumni silkkoa sisältä. Vanhaa sanontaa lainatakseni, faktat pilasivat tämänkin kolumnin, sorry siitä.

Kyse on juontamastani kolmetuntisesta Yle Radio Suomen Lapin iltapäivälähetyksestä (keskiviikkona 9.5.18), jossa haastattelussani oli SAK:n lappilainen varapuheenjohtaja Matti Huutola suorassa lähetyksessä puhelimitse.

Aihe: Työmarkkinoiden kuumentunut tilanne. Yhtäaikaan käytiin rakennusalan työehtoneuvotteluja, jossa työnantaja uhkasi laajalla työsululla ja ohjeisti työsulun varalta kirjallisesti jäsenyrityksiä estämään ammattiliittoon kuuluvien työntekijöiden pääsyn työpaikalleen.

Samaan aikaan Suomen Yrittäjät suositteli työnantajia maksamaan työntekijöidensä työttömyyskassamaksut, mikäli kassa on ammattiliitoista riippumaton YTK.

Kaiken lisäksi valtakunnansovittelija Minna Helle siirtyi kesken kevään työehtosopimusneuvottelujen työntajapuolen, Teknologiateollisuuden työmarkkinajohtajaksi.

Nämä aiheet ovat olleet laajasti tiedotusvälineissä esillä useita päiviä. Vähempikin olisi riittänyt syyksi haastatella SAK:n johtoa. Näkökulma: Ammattiliittojen keskusjärjestön SAK:n analyysi ja mahdolliset toimet. Tavoitteena oli saada tieto, onko SAK:n provosoitunut ja onko suunnittelupöydällä mahdollisesti järeämpiä toimia. Tämän myös mainitsin lähetyksessä ennen haastattelua.

Jorma Aula väittää kolumnissaan haastattelua asenteelliseksi koska olen kuusi vuotta sitten toiminut keskusjärjestöistä ja puolueista riippumattoman Suomen Journalistiliiton jäsenyhdistyksen, Radio- ja televisiotoimittajien liiton puheenjohtajana. Tämä olikin Aulan kolumnissa ainoa asia, joka on totta, mutta valitettavasti se myös johti kolumnisti pahasti harhapoluille.

Yhtä hyvin Aula olisi voinut syyttää minua S-ryhmän tai Pohjolan Osuuspankin jäsenyydestä, etten jäsenyyteni vuoksi voisi tehdä juttuja rahoitus- tai vähittäiskaupasta. Aulan syytös on todellisuudelle vieras. Suomessa on järjestäytymisvapaus, joka koskee myös toimittajia.

Kolumnisti Aula myös kuvittelee rivien väliin asioita, jotka ovat puhdasta mielikuvituksen tuotetta. Aula muun muassa väittää toimittajan ja haastateltavan olleen "ilmeisen samaa mieltä". Mihin tämä väite perustuu? Ei mihinkään. Se on Aulan korvien välin tulkinta, ei mitään muuta. Toimittaja kysyy ja haastateltava vastaa. Näin nämä haastattelut aina menevät.

Aula myös väittää toimittajan "ihmetelleen, miten työnantaja voi lopettaa palkanmaksun rakennustyömaille, vaikka kyse on vain työnantajan työtaistelutoimista". Tämäkin on väärä tieto. Kysyin SAK:n kantaa työntajaliiton suositukseen estää mahdollisessa

työsulussa vain ammattiliittoon kuuluvilta työntekijöiltä pääsyn työmaalle, ja samanaikaisesti Suomen Yrittäjien suosituksesta maksaa työntekijöiden työttömyyskassamaksu ammattiliittojen ulkopuoliseen työttömyyskassaan. Esitin väitteen, että nämä toimet eivät ehkä edesauta sopimista. Väite on yksi kysymyksen muoto, ei mielipide.

Aula myös esittää väitteen, että "kaksi ay-aktivistia käytti verovarjoilla kustannettua kanavaa oman mielensä mukaan". Mitään perusteluja Aulalla ei ole esittää, kuin oma asenteellinen mielikuvituksensa. Pahoittelut, mutta se ei riitä.

Lisäksi Aula syyttää minua siitä, että en vastannut hänen sähköpostilla esittämiinsä kysymyksiin: Aula lähetti minulle sähköpostia kesken lähetyksen klo 16, lähetykseni loppui klo 17.00. Sähköpostissa Aula kysyy: "Kuuntelin mielenkiintoisen Matin (Huuuola) haastattelun radiossa tänään. Jouduin palaveriin ja kuuntelu jäi kesken. Oliko sinulla muita haastateltavia ohjelmassasi ja löytyykö haastattelu Areenasta?"

Kolumninsa Aula julkaisi klo 19.00. Kaksi tuntia ei ole riittävä vastausaika yhtään mihinkään, paitsi ehkä pääministerille, jolla on esikunta perkaamassa postia.

Tässä vastauksia, jota Aula ei jaksanut odottaa: Haastattelu ei ole Areenassa. Vain hyvin harva suora radiohaastattelu siirretään Areenaan kuultavaksi, koska se vaatisi referenssinauhoituksen purkamisen ja jutun leikkaamisen irti suorasta radiolähetyksestä ja sen jälkeen klipin siirtämisen erillisen ohjelman kautta Areenaan. Se ei siis ole automaattinen.

Parhaassakin tapauksessa haastattelu voisi ilmestyä Areenaan vasta seuraavana päivänä. Tässä tapauksessa sekään ei olisi onnistunut koska seuraava päivä oli helatorstai ja Ylen alueilla vapaapäivä. Haastattelun saama mielenkiinto voisi nyt olla hyvä syy yrittää se saada kuultavaksi.

Ja vastaus myös toiseen kysymykseen, oliko lähetyksessä muita haastateltavia. Kyllä oli, useitakin, mutta eri aiheista. Syy: haastattelun näkökulma oli SAK:n analyysi ja mahdolliset toimet. Siihen en tarvitse muita haastateltavia. Haastattelussa ei esitetty uusi syytöksiä ketään vastaan. Haastattelussa todettiin ristiriidattomat ja todistetut tapahtumat ja siirrettiin katse tulevaisuuteen.

Faktat pilasivat tämänkin kolumnin, sorry Jorma siitä.

Lainaan loppuun Julkisen sanan neuvoston puheenjohtajan Elina Grundströmin kolumnia Journalisti-lehdessä:

- "Journalistin ohjeissa ei ensinnäkään luvata, että journalismi on "tasapuolista". Media on mosaiikki, jossa uutistapahtumien seuraaminen ja soten tai Jäämeren radan kaltaisten asiakokonaisuuksien käsitteleminen rakentuu lukuisista jutuista, joissa on eri näkökulmia ja eri haastateltavia.

"Objektiivisuudesta" ohjeissa ei sanota mitään. Mitä se edes tarkoittaa?

Niissä ei myöskään luvata, että mediat ovat "puolueettomia". E-hei, tiedotusvälineillä on oikeus valita juttujensa näkökulmat, kunhan faktat ja mielipiteet on mahdollista erottaa toisistaan."

Ystävällisesti

Tapio Rähä
toimittaja

